

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2242-5900 ต่อ 5741

เรื่อง ระบบตัวร่วม
ผู้เรียบเรียง นางอารียา สุขโต วิทยากรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ
ออกอากาศ เมษายน 2568

ปัจจุบันปริมาณการเดินทางในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะการเดินทางด้วยยานพาหนะส่วนบุคคล ทั้งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ส่งผลให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหามลภาวะทางอากาศ และปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงควรจูงใจผู้ใช้บริการกลุ่มนี้มาสนใจใช้บริการขนส่งสาธารณะ โดยระบบขนส่งสาธารณะในปัจจุบันมีผู้ให้บริการหลายราย แต่ละรายมีต้นทุนในการให้บริการในอัตราสูง ส่งผลต่อผู้ใช้บริการที่ต้องรับภาระจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางระหว่างระบบตั้งแต่ 2 ระบบขึ้นไป ทั้งค่าธรรมเนียมแรกเข้าของการเดินทางแต่ละเส้นทาง ทำให้อัตราค่าโดยสารขนส่งสาธารณะสูงตามไปด้วย

จากประเด็นดังกล่าว เพื่อให้เกิดความสะดวกและลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ เมื่อมีการใช้บริการเชื่อมต่อหลายระบบ ภาครัฐจึงมีนโยบายให้จัดทำ “ระบบตัวร่วม” หรือ “ตัวใบเดียว” เพื่อรองรับการใช้บริการระบบขนส่งมวลชนสาธารณะ อีกทั้งยังสามารถใช้ชำระค่าสินค้าและบริการด้วยบัตรเพียงใบเดียว ทั้งนี้ ระบบตัวร่วมไม่เพียงอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการที่เป็นประชาชนคนไทยเท่านั้น แต่ยังอำนวยความสะดวกด้านการเดินทาง การใช้จ่ายซื้อสินค้าและบริการแก่นักท่องเที่ยวอีกด้วย ในต่างประเทศระบบตัวร่วมมีการใช้งานอย่างแพร่หลายในหลายประเทศทั้งยุโรปและเอเชีย เป็นระบบที่นานาประเทศใช้กันมานาน โดยสามารถใช้บัตรโดยสารเพียงหนึ่งใบ เพื่อเดินทางเชื่อมต่อระบบขนส่งสาธารณะครอบคลุมทุกเส้นทางได้ทั้งรถไฟทุกสาย รถโดยสารสาธารณะ ตลอดจนเรือโดยสารสาธารณะ โดยไม่ต้องเสียค่าแรกเข้าซ้ำซ้อน

ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ระบบตัวร่วมประสบความสำเร็จ คือ ทำอย่างไรให้ผู้ใช้บริการเห็นว่าการใช้ระบบขนส่งสาธารณะสะดวกและปลอดภัยกว่าการใช้รถยนต์ส่วนตัว และอีกปัจจัย คือ ปัจจัยด้านราคา เพราะถ้าอัตราค่าบริการราคาสูงหรือไม่ถูกพอ จะไม่มีผู้ใดใช้ระบบขนส่งสาธารณะ ดังนั้น จะทำอย่างไรให้ประชาชนเข้าถึงระบบขนส่งมวลชนได้ทุกคน ระบบตัวร่วมจึงเป็นแนวนโยบายที่สนับสนุนการเข้าถึงขนส่งสาธารณะของประชาชนในเขตเมืองให้เปลี่ยนพฤติกรรมการเดินทางจากขนส่งส่วนบุคคลเป็นการเดินทางโดยระบบขนส่งสาธารณะ อันจะช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกซึ่งทำให้ลดภาวะโลกร้อนตามเป้าหมายของรัฐบาล นอกจากนี้ ยังเป็นการบรรเทาปัญหาการจราจรติดขัดและฝุ่น PM 2.5 ได้อีกทางหนึ่งด้วย

จากที่กล่าวมาคณะรัฐมนตรีจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการระบบตัวร่วม พ.ศ. .... ซึ่งผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดแล้ว ถูกรับรองโดยพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 26 ปีที่ 2 ครั้งที่ 12 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง วันพุธที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2568 โดยในการประชุมดังกล่าวที่ประชุมมีมติให้นำร่างพระราชบัญญัติทำนองเดียวกันซึ่งยังมีได้บรรจุระเบียบวาระ คือ ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการระบบตัวร่วม พ.ศ. .... (นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ซึ่งที่ประชุมมีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน 31 คน กำหนดให้ระยะเวลาแปรญัตติ 15 วัน โดยให้ใช้ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา ในวาระที่สอง หลังจากนั้น จะเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร วาระที่สองและสาม ก่อนที่จะส่งให้วุฒิสภาพิจารณา โดยคาดว่าจะมีผลบังคับใช้ในช่วงกลางปี 2568

การบริหารจัดการระบบตัวร่วม จะดำเนินการโดยเงินทุนสนับสนุนที่มาจากแหล่งเงินทุนที่รัฐจัดสรรให้ผ่านกองทุนส่งเสริมระบบตัวร่วมเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายค่ารถไฟฟ้า 20 บาทตลอดสายครบทุกสี ทุกสายทุกเส้นทาง โดยการส่งเสริมและอุดหนุนประชาชนผู้ใช้บริการระบบตัวร่วมให้สามารถใช้ระบบขนส่งสาธารณะที่มีต้นทุนการเดินทางที่สมเหตุสมผล ทั้งนี้ ระบบตัวร่วมจะมีลักษณะที่เชื่อมโยงกัน ที่ประชาชนซึ่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครสามารถใช้ตัวร่วมเดินทางระหว่างรถไฟฟ้าสายสีต่าง ๆ และเชื่อมต่อการขนส่งรูปแบบอื่นอย่างครบวงจรในอนาคต รวมทั้งในอนาคตอาจจะพัฒนาให้บัตรดังกล่าวใช้กับระบบขนส่งในจังหวัดนาร่องอื่น ๆ ให้สามารถใช้เชื่อมโยงกันได้ทั่วประเทศ

ทั้งนี้ หากการบริหารจัดการระบบตัวร่วมเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้จะเป็นเกณฑ์ความสำเร็จเพื่อสร้างขีดความสามารถแก่สังคมไทยให้เพิ่มผลผลิตประชาชาติหรือจีดีพีให้เศรษฐกิจดีขึ้นรวมทั้งเป็นการสนับสนุนการลงทุนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอีกด้วย

บรรณานุกรม

- กรมประชาสัมพันธ์. (1 กุมภาพันธ์ 2568). **ชุดข้อมูล** ทางใหม่ไลน์ “พ.ร.บ.ตัวร่วมฯ” หลังสภาฯ อนุมัติร่าง **วาระ 1 คาดมีผลบังคับใช้กลางปีนี้**. สืบค้น 20 มีนาคม 2568 จาก <https://thainews.prd.go.th/thainews/news/view/878464/?bid=1>
- ทำความเข้าใจ “บัตรแมงมุม” และความหมายของ “ระบบตัวร่วม”. (27 กันยายน 2560). สืบค้น 17 มกราคม 2568 จาก <https://prop2morrow.com/11850/>
- สภาองค์กรของผู้บริโภค. (8 กรกฎาคม 2567). **ถก ดันตัวร่วม - เส้นทางย่อย สภาผู้บริโภค หรือ สนช. พัฒนาระบบขนส่งทั่วประเทศ**. สืบค้น 6 มกราคม 2568 จาก https://www.tcc.or.th/08072567_public-transport_news/
- สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (ม.ป.ป.). **การวิเคราะห์ผลกระทบการเสนอร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการระบบตัวร่วม พ.ศ. ....** . สืบค้น 20 มีนาคม 2568 จาก https://www.otp.go.th/uploads/tiny_uploads/PDF/2561-04/4-25610418-AnalyzeTIADraft.pdf